

Opłata pocztowa ulszczona ryczałtem.

Zamek.

WIADOMOŚCI

ZWIĄZKU POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH I ZWIĄZKU POLSKICH CZASOPISM TECHNICZNYCH I ZAWODOWYCH

ROK VI

WARSZAWA, 26 sierpnia 1930 R.

Nr. 33—34

STOWARZYSZENIA TECHNICZNE ZRZESZONE:

Stowarzyszenie Techników Polskich
w Warszawie.Polskie Towarzystwo Politechniczne
we Lwowie.Związek Polskich Inżyn. Kolejowych
Krakowskie Tow. Techniczne.

Stow. Elektrotechników Polskich.

Polskie Stow. Inżyn. i Techn. województwa Śląskiego.

Stowarzyszenie Polskich Inżynierów
Górnictw i Hutniczych.

Stow. Techników w Sosnowcu.

Stow. Techników Polskich w Wilnie.

Stowarzyszenie Inżynierów i Architektów
w Poznaniu.

Stowarz. Techników w Poznaniu.

Stowarzyszenie Techników województwa
Lubelskiego.Stowarzyszenie Inżynierów i Techników
ziemi Radomskiej.Wołyńskie Stowarzyszen. Techników
w Lucku.Związek Inżynierów Drogowych.
Stowarzyszenie Polsk. Inż. Przem.

Naftowego w Boryslawiu.

Sektja Techniczna Towarzystwa
Wiedzy Wojskowej.Stowarzyszenie Techników Polskich
w BydgoszczyZwiązek Techników Polskich
w CzestochowieStow. Techników Polskich
w Toruniu.Kulawskie Stowarzyszenie Techników
we Włocławku.

Koło Techników w Ostrowcu.

Koło Techn. w Starachowicach.

Stow. Techników w Grudziądzu.

Stowarzyszenie Techników województwa
Kieleckiego.Stowarzyszenie Inżynierów Polaków
w Ameryce.Stowarzyszenie Techn. Okręgu
Skarżysko Kamienna.

TREŚĆ:

Prasa techniczna i turystyka — Dr. M. Masson	A—145
Rozwój kolejnictwa w Bułgarii	A—147
Górnictwo w Bośni i Hercegowinie	A—148

TREŚĆ KRONIKI TECHNICZNEJ:

Gospodarka energenyczna w poszczególnych Krajach Europy	str. 33
Stan gospodarczy Japonii	str. 36
Energja międzyatomowa	str. 38
Koszta elektrycznego spawania	str. 40

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, ULICA CZACKIEGO 5.

Konto czekowe P. K. O. 5878.

OGŁOSZENIA: $\frac{1}{2}$ str. 140 zł., $\frac{1}{2}$ str. 85 zł., $\frac{1}{4}$ str. 55 zł., $\frac{1}{8}$ str. 30 zł., $\frac{1}{16}$ str. 18 zł.

Prenumerata za kwartał zł. 1. Cena Nr. 33—34 — 50 gr.

Członkowie Zrzeszonych Stowarzyszeń wpłacają ulgową prenumeratę
przez swe Stowarzyszenia.

Za prenumeratę dodatku Kroniki Technicznej 4 zł. kwartalnie.

Cena pojedynczego numeru 1.— zł.

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSKICH

w Warszawie

KONTO — P. K. O. Nr. 128.

KOMUNIKAT KOMISJI GOSPODARCZEJ

Prezydjum Komisji Gospodarczej przy Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie podaje do wiadomości P.P. Członków Stowarzyszenia, że od dnia 15 b. m. kierownictwo bufetu klubowego przeszło w ręce nowego doświadczonego restauratora. W godzinach od 13 i ½ do 17 wydawane są nadal smaczne i zdrowe obiady w cenie zł. 2.50 lub też na porcje. Ponieważ utrzymanie jakości obiadów zależy w dużym stopniu od frekwencji stołowników, wskazaniem więc jest jaknajwiększe poparcie ze strony Członków Stowarzyszenia i wprowadzonych przez nich gości.

DZIAŁ INFORMACYJNY

POSADY WAKUJĄCE:

- 62—INŻYNIERA RUCHU, młodego, zdolnego poszukuje fabryka w Warszawie. Wymagana praktyka warsztatowa, pożądana znajomość radjotechniki.
- 64—Średnia Szkoła Techniczna w Brześciu n/B, ogłasza konkurs na stanowiska:
a) Kierownika warsztatów szkolnych-inżyniera mechanika, b) nauczyciela rysunków odręcznych-inżyniera architekta, c) nauczyciela historii i geografji d) nauczyciela języka niemieckiego, e) nauczyciela przedmiotów handlowych. Oferty z życiorysem, odpisem dyplomu i odpisami świadectw należy nadsyłać do Dyrekcji Szkoły.
- 66—INŻYNIERA lub Technika wykwalifikowanego w branży ogrzewania centralnego wodociągów i kanalizacji poszukuje biuro techniczne w Warszawie na stanowisko samodzielne.

POSZUKUJĄ PRACY:

- 81—INŻYNIER BUDOWNICTWA PODZIEMNEGO poszukuje posady w Warszawie, ew. w innym większym mieście.
- 83—INŻYNIER MECHANIK, lat 33, energiczny, dobry organizator z kilkuletnią praktyką na samodzielnych stanowiskach w zagranicznych przedsiębiorstwach, z gruntowną znajomością branży samochodowej, poszukuje odpowiedniego stanowiska.
- 85—Tłumaczeń z angielskiego poszukuje współpracownik jednego z poważnych miesięczników technicznych.
- 87—INŻYNIER-METALURG z długoletnią praktyką na odpowiedzialnych samodzielnych stanowiskach poszukuje odpowiedniego stanowiska w hutach lub przemyśle żelaznym.

KLASYFIKACJA DZIESIĘTNA

OPIS SYSTEMU I SKRÓCONE TABLICE

Do nabycia w Kancelarii Stow. Techników Polskich
w Warszawie.

Polska Bibliografia Techniczna.

- P** 1926. 624.157.6
B Przgl. Techn. Nr. 45.
T WÓLKOWIŃSKI inż. Betonowe studnie opuszczane. 950 sł. + 4 rys.
- P** 1926. 53(063)
B Przgl. Techn. Nr. 45.
T III-ci Zjazd Fizyków Polskich. 1960 sł. + 3 rys.
- P** 1926. 628.16
B Przgl. Techn. Nr. 45.
T KOLITOWSKI ADAM inż. i GEMBARZEWSKI L. inż. techn. Uwagi o basenach osadowych wodociągów m. Warszawy. 1540 sł.
- P** 1926. 621.43.03
B Przgl. Techn. Nr. 46 i 49.
T SZCZENIOWSKI B. inż. asyst. Pol. Warsz. O wyznaczeniu strat wydechowych metodą wykreślną. 1130 sł. + 12 rys.
- P** 1926. 621.01+658.516
B Przgl. Techn. Nr. 47.
T MOSZYŃSKI WACŁAW inż. Poznań. W sprawie projektu polskiego
- P** 1926. 621(06)
B Przgl. Techn. Nr. 47.
T O potrzebie założenia Stow. Mechaników Polskich. 1080 sł. + 1 schemat.
- P** 1926. 386(438)
B Przgl. Techn. Nr. 47.
T ŁUKASIEWICZ ST. inż. W sprawie dróg wodnych do portów polskich. Kalisz—Bydgoszcz—Gdynia. 700 sł. + 1 mapka.
- P** 1926. 621.431.75
B Przgl. Techn. Nr. 48 i 50 i z r.
T 1927 Nr. 1-2, 3 i 6.
 PEŁUŻAŃSKI ST. inż. Nowsze silniki lotnicze. 4400 sł. + 2 rys. + 14 tab.
- P** 1926. 386(438)
B Przgl. Techn. Nr. 48 i 49.
T RYBCZYŃSKI M. inż. Rozbudowa dróg wodnych w Polsce (szkic programowy). 2700 sł.
- P** 1926. 669.14
B Przgl. Techn. Nr. 49, 51 i 52.
T FESZCZENKO-CZOPIŃSKI J. prof. Cementacja borem niklu i pewnych stali specjalnych (przeważnie niklowych i chromoniklowych). 1860 sł. + 23 rys. + 5 tab.
- P** 1926. 621(06)
B Przgl. Techn. Nr. 49 i 50.
T HUBER M. T. prof. Pol. Lwow. Z II-go Międzynarodowego Kongresu Mechaniki Technicznej w Zurichu od 12—17 września 1926 r. 1400 sł.
- P** 1926. 725.28
B Przgl. Techn. Nr. 49.
T HAL WILLIAMS, M. J. MECH. E. M. I. E. E. M. I. STRUCT. E. Rzeźnie publiczne. 2220 sł.
- P** 1926. 531.25+624.04+624.2.022
B Przgl. Techn. Nr. 50 i 51.
T BRYŁA ST. prof. Największe momenty i siły poprzecznic mostów drogowych. 2030 sł. + 8 rys. + 3 tab.
- P** 1926. 621.132
B Przgl. Techn. Nr. 51 i 52.
T ODLANICKI POCZOBUT M. inż. Prace Polaków w rozwoju i udoskonaleniu parowozu. 4570 sł. + 14 rys.
- P** 1926. 525.3
B Przgl. Techn. Nr. 51.
T F. K. Doświadczenie Millera. 770 sł.
- P** 1926. 531.25+624.04
B Przgl. Techn. Nr. 52.
T KARASIŃSKI L. Długa belka na podporach sprężystych, równoległych. 360 sł.
- P** 1930. 669.356
B Przgl. Techn. Nr. 1.
T CZOCHRAŁSKI J. dr. prof. Polit. Warsz. Nowoczesne bronzy uszlachtetniane. 1890 sł. + 13 rys.
- P** 1930. 621.131+621.118
B Przgl. Techn. Nr. 1.
T BLUEMKE FR. Zasilanie mechaniczne paleniska na parowozach polskich serji Ty 23. 1680 sł. + 6 rys.

„TECHNIK”

Dwutygodnik poświęcony sprawom
górnictwa, hutnictwa,
przemysłu i budownictwa.

Redakcja i Administracja: Katowice, Ligonia 30, II p.
tel. 30-90 P. K. O. Nr. 305.249.

Prenumerata roczna zł. 12.—, półroczna zł. 6.—, kwartalna zł.3.—

Numer pojedynczy 50 groszy.

KATALOG

KSIĄŻEK, CZASOPISM
I ODDZIELNYCH
BROSZUR z DZIEDZINY

„POLSKIEJ TECHNIKI”

WYDANYCH OD ROKU 1918 DO 31 GRUDNIA 1928

UKAZAŁ SIĘ
Z DRUKU NAKŁADEM
Z W I Ą Z K U
POLSK. ZRZESZ.
TECHNICZNYCH.

Prasa techniczna i turystyczna.

Sprawozdanie złożone przez p. dr. Maurycego Masson, na V-y Kongres międzynarodowy prasy technicznej i zawodowej; Barcelona, wrzesień 1929 r.

Mieliśmy zaszczyt złożyć roku zeszłego na Kongres Federacji międzynarodowej Prasy Technicznej w Genewie, referat w tej sprawie. Pan Carrio Comas, vice-prezes Stowarzyszenia hiszpańskiego prasy technicznej, zainteresował się szczególnie sprawozdaniami o prasie technicznej i turystyce społecznej.

Pomiędzy 1919 a 1927 r. urządzenia hotelowe zostały przekształcone dzięki pożyczce „Kredytu narodowego hotelowego”. Urząd narodowy turystyczny ma możność obecnie wskazać przeszło 2.600 wygodnych hoteli, gdzie cena wynosi poniżej 2 dolary na dobę.

Ruch automobilowy we Francji wzrósł z 260.240 aut w 1920 na 976.646 w 1927 r.

Każde społeczne ugrupowanie przemysłowe rozumie potrzebę zapoznania się z rozwojem specjalnych przemysłów zagranicą. Podróże o charakterze naukowym lub społecznym są na porządku dziennym. Stopniowo powstawała turystyka interesu, i zrówna się ona wkrótce z turystyką rozrywkową.

Uważamy, że czasopisma techniczne mają wystarczający powód żeby interesować się kwestją turystyki. Przedewszystkiem odwiedzi-ny zbiorowiec zagranicą, nie mogą nie mieć wpływu na rozwój przemysłu i handlu, działu do którego odnosi się wydawnictwo techniczne, które ma za zadanie informację.

Można żądać od wydawnictw technicznych żeby stały się być inicjatorami takich wycieczek zagranicą, których większa ilość może wpłynąć na pokój światowy. W tym ostatnim wypadku Federacja międzynarodowa prasy technicznej ma wielkie zadanie do spełnienia.

Nie trzeba zapominać, że Kongres Genewski roku zeszłego rozpoczął działalność praktycznego Centrum informacyjnego prasy technicznej. Centra te powinny stopniowo rozwijać się, dawać możność różnym wydawnictwom w różnych państwach tej samej specjalności, zaznajamiać wzajemnie lepiej. W ten sposób przemysłowcy, którzy są klientami tych wydawnictw, mogą łatwiej za pośrednictwem tych stosunków prowadzić sprawy międzynarodowe.

Wreszcie centra informacyjne prasy technicznej, współpracując ściśle z wydawnictwami technicznymi, będą temi wskazanymi organami dla usunięcia trudności materialnych nierozłącznych z organizacją zbiorowych podróży naukowych.

Podróże, służące do usług naukowych zrobiły w tym roku wielki postęp. Powstanie w Algierze komitetu podróży uniwersyteckich jest bardzo szczęśliwym pomysłem. Pod wysoką opieką rządu i na inicjatywę kolei zorganizowany został szereg odczytów po całej

Francji, zorganizował się szereg wycieczek młodych, a z okazji stulecia Algieru została między innymi urządzona wycieczka pewnej ilości słuchaczy wyższych szkół naukowych.

Założony został Komitet podróży uniwersyteckich, i to nie tylko na 1930 r., ale co roku. Turystyka została od 1919 r. świetnie zorganizowana w północnej Afryce francuskiej. W Algierze, Tunnisie, Maroku i sercu Sahary zostało otwarte 44 hotele transatlantyczne, połączone 280 samochodami turystycznymi. W 1927/28 r. przejechano 1.450.000 kilometrów.

Turystyka jest przemysłem narodowym, gdyż przyczynia się do ogólnego bogactwa, wywołuje wzmożoną działalność przemysłową, która przy rozwoju zyskuje.

Otóż w świecie przemysłowym nie zdają sobie z tego sprawy i tutaj wydawnictwa techniczne, różnych kierunków przemysłowych rozwinać powinny działalność i to nie tylko we Francji, ale na całym świecie.

Dla każdego kraju turystyka jest źródłem bogactwa, którego nie wolno pozostawiać odłogiem. We Francji w roku 1927 ilość dewiz zagranicznych, pozostawionych przez turystów dosięgała 8 miliardów. W obecnym stanie finansów Europy, każde państwo ma zadanie ściśle wykorzystywać wszystkie bogactwa.

Turystyka jest czynnikiem pokoju, to też prasa techniczna i nasza Federacja nie powinna o tem zapominać.

W rozległej dziedzinie turystyki mamy inne kwestje do rozpatrzenia. Naszym zadaniem było zwrócenie na nowo uwagi na doniosłość turystyki członkom naszej Federacji międzynarodowej prasy technicznej.

Życząc praktycznego zastosowania tego cośmy tu rozpatrywali i powołując się na decyzje powzięte przez nasz Kongres genewski roku zeszłego proponujemy V-temu Kongresowi w Barcelonie w 1929 r. przyjęcie następującego wniosku.

Wniosek.

Federacja międzynarodowa prasy technicznej na V Kongresie w Barcelonie:

Biorąc pod uwagę rozwój turystyki społecznej, a szczególnie powstanie komitetów podróży naukowych, daje prasie technicznej potężny środek okazania na nowo swej działalności światowej.

Uważając turystykę za przemysł narodowy, wymagający pracy wielu przemysłów, daje prasie technicznej możność podkreślenia doniosłości tego.

Komitet egzekucyjny Federacji międzynarodowej prasy technicznej zaprasza do tworzenia przy urzędach informacyjnych sekcji specjalnej turystycznej przeznaczonej do zapewnienia łącznika na terenie międzynarodowym pomiędzy prasą techniczną a przemysłem turystycznym, zgodnie z życzeniami wyrażonemi na czwartym Kongresie w Genewie w 1928 r.

Dr. Maurycy Masson.

Rozwój kolejnictwa w Bułgarii.

(podług art. Inż. R. Michajłowa w Nr. 12 Spisanja na Błgarskoto Inżenerno-Architektno Drużestwo).

Po katastrofalnej wojnie, pomimo pogorszenia się warunków ekonomicznych Bułgarii, rozwój sieci kolejowej poczynił postępy.

Ciekawym niezmiernie jest udział całego narodu w pracach nad rozwojem kolejnictwa. Udział ten od czasu wojny wyraża się:

- 1) Ziemię na budowę kolei ofiarowały osoby prywatne i instytucje społeczne i samorządowe na przeszło 100 milionów lewów.
- 2) Podług prawa o przymusowej pracy część robót na kolejach została wykonana bezpłatnie.

Poniższa tabelka charakteryzuje nie tylko udział bezpłatnej pracy, wyrażający się cyfrą 33%, lecz i rozwój budownictwa kolejowego:

Lata	Bezpłatna praca lewów	Praca opłacana lewów
1920	—	7.790.000
1921	6.871.000	18.467.000
1925	58.586.300	71.800.000
1927	51 435.910	110.745.090
1929	30.800.500	160.781.000

Prócz tego udział społeczeństwa wyrażał się również i finansowo.

Ogółem ludność wniosła na budowę kolei bądź ziemią, pracą lub pieniędzmi za okres 1921—1929 r. około 788 milj. lewów.

Rezultat tego imponującego udziału w budownictwie kolejowym ludności — to otwarte nowe linje kolejowe w okresie 1921—1929 lata, ogólnej długości 360 km.

W 1930 r. mają być wykończone i otwarte dalsze linje o długości 199 km. Prócz tego są w budowie linje o długości 855 km.

Udział Państwa w budownictwie był preliminowany na lata 1925—1929 na 50 milj. lewów rocznie, udział ten jednak ze względu na trudności gospodarcze był o wiele mniejszy.

Wykończenie budujących się kolei (ogółem 1050 km) wymaga ok. 1640 milj. lewów, z których ok. 1350 milj. lewów trzeba będzie uzyskać z zewnętrznej pożyczki z tem, że za części jak to szyny kolejowe i t. d. odejdzie suma około 550 milj. lewów.

Na zakończenie dla porównania pozwalamy sobie przypomnieć, że Polska wybudowała w latach 1918—1928 — 644 km kolei to znaczy tylko o 80% więcej od Bułgarii (coprawda dane porównawcze obejmują w Bułgarii i rok 1929, który w Polsce nie został przyjęty pod uwagę).

W 1930 r. Bułgaria otwiera **199 km** nowych kolei, a przeszło **850 km** posiada w budowie.

Są to bezprzecznie wyniki imponujące.

Górnictwo w Bośni i Hercegowinie.

(p.g. artykułu inż. Dragutin Tibold'a Tehnicki List Nr. 4 i 6 z 1930 r.
— Organ Stowarzyszenia Jugosłowiańskich Inżynierów i Architekt.).

Dr. Katzer oblicza ilość żelaznej rudy w Bośni i Hercegowinie na 22 milj. ton, zaś węgla brunatnego o wartości opałowej:

od 4000 — 6000 kaloryj — 156 milj. ton.
od 3000 — 4000 kaloryj — 600 milj. ton

Razem 756 milj. ton

Wydobycie węgla waha się w granicach 95 tysięcy ton (lata 23 i 28) do 75 tysięcy ton (lata 21, 25 i 26) miesięcznie. Ogółem wydobyto w 1918—28 latach 10 milj. ton.

Wydobycie rudy żelaznej osiągnęło maksymalną ilość ok. 9000 tn. miesięcznie w 1923 roku, następnie spadło do ok. 7.000 tn. w 1925 r. i wzrosło do ok. 8.700 tn. miesięcznie w 1928 roku. Ogółem za 10 lat wydobyło ok. 2 milj. ton rudy.

Z powyższego przypada na państwowe kopalnie ok. 95% całej produkcji węgla i ok. 100% produkcji rudy. Inwestycje za 10 lat (1919—1928 lata) wyniosły w państwowych kopalniach ok. 161 milj. din., a w prywatnych ok. 10—15 milj. din. Prócz tego wydało Państwo na reperacje i odnowienie ok. 150 milj. din.

Prócz rudy żelaznej i węgla wydobyto w Bośni i Hercegowinie w okresie 10 lecia ok. 18.000 tn. manganu i ok. 670 tn. chromu.

Przy kopalniach istnieją centrale elektryczne jak naprzykład przy kopalni Zernica, gdzie są zainstalowane turbogregatory 2 × 2500 KW i 2 × 3200 kVA. Projektuje się ustawienie jeszcze jednego o mocy 5.000 kW.

Na kopalni Kreka zainstalowano 1 turboagregat o mocy 1650 kW.

Na kopalni Banja Luka — 1 turbogenerator o mocy 300 kW i 1 o mocy 500 kW.

Reszta posiada niewielkie centrale, produkujące dla pokrycia własnych potrzeb. Szereg mniejszych kopalń nie posiada wcale centrali elektrycznych. Ogólny rozwój górnictwa charakteryzuje poniżej podana tabela:

L a t a	Wydobycie roczne ton			Produkcja roczna elektrowni kWh
	Węgla	Rudy żel ok.	Mangan i chron	
1913	809.954	219.000	5.000	2.220.000
1919	664.222	200	574	3.852.000
1928	1.125 171	438,500	2.700	6.100.000

- P** 1930. 621.431.75
B Przegł. Techn. Nr. 1, 3 i 4.
T KSIĘSKI K. inż. Nowoczesne francuskie silniki lotnicze. Cz. II. 5070 st. + 15 rys. + 2 tab.
- P** 1930. 536.3
B Przegł. Techn. Nr. 2.
T SZCZENIOWSKI B., inż. dr. asystent Pol. Warsz. Nowa metoda wznaczenia przewodności cieplnej materiałów izolacyjnych (streszczenie rozprawy doktorskiej przedłożonej Wydz. Mech. Polit. Warsz. bronionej 24.X r. ub.) 3480 st. + 4 rys.
- P** 1930. 625.143.4
B Przegł. Techn. Nr. 2.
T HUMMEL B., inż. O regeneracji złączek szynowych. 1960 st. + 7 rys.
- P** 1930. 669.14
B Przegł. Techn. Nr. 2 i 3.
T DUBOWICKI M. inż. Stal krzemowa konstrukcyjna. 2080 st. + 5 rys. + 7 tab.
- P** 1930. 531.25+624.04+533.6
B Przegł. Techn. Nr. 3.
T HUBER M. T. O pewnym przypadku zgięcia belki podłużnie ściskanej, ważnym w statyce lotniczej. 1650 st. + 2 rys. + 6 tab.
- P** 1930. 628.1(438)+628.2(438)
B Przegł. Techn. Nr. 3.
T RUDOLF Z. inż. MAY. Wodociągi i kanalizacje w uzdrowiskach polskich w myśl nowego ustawodawstwa. 2200 st.
- P** 1930. 620.9(438):621.3
B Spraw. i Prace Pol. Kom. Energ.
T (Przegł. Techn. Nr. 2 i 3).
Materiały do projektu elektryfikacji Polski. 2200 st. + 5 tab.
- P** 1930. 625.42
B Przegł. Techn. Nr. 4 i 5.
T LENARTOWICZ J. nac. inż. Budowy Tramwajów Miejskich w Warszawie. Kolej miejska podziemna w Warszawie (metropolitain). 4710 + 3 rys. + 3 tab.
- P** 1930. 662.75
B Spraw. i Prace Pol. Kom. Energ.
T (Przegł. Techn. Nr. 4).
WARSZAWSKI inż. (Katowice).
Podstawy ekonomiczne i praktyczne przesyłania gazu koksowego na dalsze odległości w Polsce. 4120 st. + 9 rys.

- P** 1930. 621.7
B Wiad. Pol. Kom. Norm. (Przegł.
T Techn. Nr. 4).
Komisja Techniki Warsztatowej P. K. N. (sprawozdanie z posiedzenia w dn. 19 grudnia 1929 r. 2940 st. + 3 tab.
- P** 1930. 621.136
B Przegł. Techn. Nr. 5.
T ODLANICKI-POCZOBUT M. inż. Nowy tendrzak osobowy OKI 27 P. K. P. do ruchu podmiejskiego. 1250 st. + 1 rys. + 1 tab.
- P** 1930. 620.1:539.4
B Przegł. Techn. Nr. 5
T KŁĘBOWSKI Z. inż. mech. Cienkościennie naczyńa o kształcie powierzchni obrotowej poddane ciśnieniu wewnętrznemu. 1270 st.
- P** 1930. 621.791:621.82
B Przegł. Techn. Nr. 6.
T KORNACZEWSKI M. inż. metalurg. Niewłaściwe skutki pogrubiania osi i wałów sposobem spawania (referat wygł. na III-cim Zjeździe Inż. Mechaników w marcu r. ub. 2570 st. + 17 rys.
- P** 1930. 62(06)
B Przegł. Techn. Nr. 6 i 7.
T PILAT ST. dr. prof. Politechn. Lwow. Światowy Kongres Inżynierów w Tokio. 3770 st.
- P** 1930. 620.1:621.9
B Przegł. Techn. Nr. 6.
T MOSZYŃSKI WACŁAW inż. Poznań. O badaniach nad skrawaniem, dokonanych w laboratorium fabryki Loewego. 2200 st. + 2 rys.
- P** 1930. 778.53
B Przegł. Techn. Nr. 7.
T SILBERSTEIN J. inż. Będzin. Film dźwiękowy w świetle badań elektroakustycznych. 3170 st. + 13 rys.
- P** 1930. 531.25+624.01
B Przegł. Techn. Nr. 8.
T HUBER M. T. W sprawie pewnego przypadku zgięcia belki podłużnie ściskanej. 900 st. + 1 rys.
- P** 1930. 666.97
B Przegł. Techn. Nr. 8.
T ŻENCZYKOWSKI W. inż. O przydatności żużla węglowego do wytwarzania betonu żużlowego. 820 st.

PATENTY na wynalazki

Rejestracja wzorów i znaków towarowych
w kraju i zagranicą.

Skargi i obrony we wszystkich instancjach
Urzędu Patentowego.

I. MYSZCZYNSKI

**INŻYNIER PRZYSIĘGŁY RZECZNIK PATENTOWY
WARSZAWA. UL. HOŻA 50, TEL. 259-10**

1930

ANNUAIRE

de la

1930

Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils

(F. I. D. I. C.)

29, rue René Dubreucq, Bruxelles XL (Belgique)

PRZYJMUJE OGŁOSZENIA FIRM POLSKICH

w cenie $\frac{1}{1}$ str. 200 zł. i $\frac{1}{2}$ str. 120 zł.

Deklaracje oraz tekst ogłoszenia po francusku prosimy skierowywać do
Sekretariatu Koła Inż. Doradców: **Warszawa, Czackiego 3/5.**

Normy obliczenia wynagrodzeń inżynierów

przyjęte na rok 1929

przez

**Koło Inżynierów Doradców i Inżynierów
Rzeczoznawców,**

przy Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie
(K. I. D. R.)

są do nabycia w Kancelarji

Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie

w cenie 1 zł.

Przesyłki pocztą załatwia się po przysłaniu znaczka pocztowego

WYSZEDŁ Z DRUKU
SPIS CZŁONKÓW

Stowarzyszeń Technicznych
należących do

ZWIĄZKU

POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH

Członkowie Zrzeszonych Towarz.

NABYC MOGĄ
W KANCELARJI ZWIĄZKU

W CENIE 10 ZŁ.

ZA PRZESYŁKĘ DOLICZA SIĘ 1.— ZŁ.

CENA KSIĘGARNI 25 ZŁ.

XI Międzynarodowy Kongres Architektów w Budapeszcie

6—14 września 1930 r.

**Otwarcie Kongresu dnia 6 września,
o godz. 10-ej, w wielkiej sali
Akademji Nauk w Budapeszcie.**

**Jednocześnie z Kongresem odbywa się
WYSTAWA MIĘDZYNARODOWA
PROJEKTÓW
ARCHITEKTONICZNYCH**

TEMATY:

1. Reorganizacja szkolnictwa architektonicznego przystosowana do wymagań praktyki przy uwzględnieniu nowoczesnego budownictwa z punktu widzenia ekonomicznego, finansowego i organizacji pracy.
2. Izby architektów i zagadnienia organizacji.
3. Ochrona praw autorskich architektów w prawodawstwie międzynarodowym.
4. Rola architektury w budownictwie przemysłowym.
5. Akustyka architektoniczna.

Biuro Organizacyjne: Budapeszt, V-Deak Ferenc-utca 2